

Права на акционерите на „Свилоза” АД

11-2007 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Уводни разпоредби

II. Права на акционерите

1. Имуществени права

- 1.1. Право на справедлив дял при разпределение на средствата
- 1.2. Право на пропорционално разпределение на нови акции между акционерите при увеличение на капитала
- 1.3. Право на парично заплащане на инвестицията в Дружеството

2. Неимуществени права

- 2.1. Право на участие във вземането на корпоративни решения
- 2.2. Право на участие в управлението на Дружеството
- 2.3. Право на информация
- 2.4. Право на проверка на финансовото състояние на Дружеството
- 2.5. Право на искова защита
- 2.6. Право на участие в други търговски дружества

III. Задължения на акционерите

1. Задължение за вноса
2. Задължение за разкриване на дялово участие
3. Задължение за регистриране на търгово предложение

IV. Мерки за гарантиране на равнопоставеното упражняване на правата на акционерите

V. Заключителни разпоредби

I. Уводни разпоредби

Правното положение на акционерите на „Свилоза” АД (наричано по-нататък също така Дружеството) се формира въз основа на техните законово регламентирани права и задължения и се допълва от мерките, които Дружеството предприема за гарантиране на равнопоставеното им осъществяване.

Съгласно Устава, „Свилоза” АД издава акции от един клас – обикновени (непривилегировани), безналични, поименни акции с право на един глас и номинална стойност 1 лев. Следователно всички акционери се намират в еднакво положение, като участват в капитала на Дружеството със съответния брой регистрирани на тяхно име акции и имат същия брой гласове в Общото събрание на акционерите. „Свилоза” АД осигурява условия за тяхната равнопоставеност съобразно изискванията на Търговския закон и Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

II. Права на акционерите

Защитата на правата на акционерите е основен международно признат принцип на добро корпоративно управление, който „Свилоза” АД изпълнява последователно.

Акционерите на „Свилоза” АД имат следните законоустановени права, които могат да бъдат обособени в две групи – имуществени и неимуществени права.

1. Имуществени права

1.1. Право на справедлив дял при разпределение на средствата¹

Участието в разпределението на печалбата на Дружеството като един от начините за възвръщаемост на инвестицията е основно право, произтичащо от инвестирането в акции на „Свилоза”.

1.1.1. Право на дивидент

Правото на дивидент, съразмерен с номиналната стойност на акцията, е важно и неотменимо имуществено право на акционера, което се изразява в правото му да получи част от балансовата печалба на дружеството, която е съразмерна на участието му в капитала на акционерното дружество.

Легитимирани субекти (носители) на правото на дивидент са лицата, придобили качеството на акционери на „Свилоза” до 14-тия ден след деня на провеждане на общото събрание на акционерите, на което е взето решение за изплащане на дивиденди.² Кръгът на лицата, имащи право да получат дивидент, се установява по списък от Централния депозитар, който е длъжен да го изпрати на дружеството по искане на лицето, овластено да го представлява.

Правото на дивидент се превръща в изискуемо и ликвидно право на вземане на акционера към дружеството при съвкупното наличие на следните предпоставки:

- изтичане на финансовата година;

- реализиран положителен финансов резултат (печалба);
- приемане на годишния финансов отчет на дружеството от Общото събрание на акционерите;
- според проверения и приет годишен финансов отчет, чистата стойност на имуществото, намалена с дивидентите и лихвите, подлежащи на изплащане, е не по-малка от сумата на капитала на дружеството, фонд „Резервен“;
- приемане на решение на Общото събрание на акционерите за разпределяне на реализираната печалба под формата на дивидент³.

Правилата за изплащане на дивиденти са уредени императивно в разпоредбата на чл. 247а от Търговския закон⁴, както и в Устава на „Свилоза“ АД⁵.

Срокът за изплащане на дивидентите е три месеца от датата на решението на Общото събрание на акционерите.⁶ Правото на дивидент се погасява с общата 5-годишна давност.

В законоустановения срок след приемането на решението за разпределяне на дивиденти Съветът на директорите на „Свилоза“ АД ще предприема мерки за осъществяване на процедурата по раздаването на дивидентите на акционерите, като сключи договор с „Централен депозитар“ АД и раздава дивиденти чрез разработената от него процедура, включително и като сключи договор с банка за изплащане на дивидента. Общото събрание на акционерите ще определи срок (в рамките на законния срок от 3 месеца) и начин за изплащане на дивидентите, като Съветът на директорите ще уведоми акционерите за това чрез публичния регистър на Комисията за финансов надзор, Българска фондова борса, уеб страницата на Дружеството (в рубриката „Новини“) и съобщение в един централен ежедневник. Акционерите, които не успеят да получат своя дивидент в определения срок, ще имат възможност да го получат най-късно до 5-години, считано от датата на приемане на решението на Общото събрание на акционерите, на адреса на управление на Дружеството в гр. Свищов, след предоставяне на документ за самоличност или – в случаите на представителство, с нотариално заверено пълномощно.

1.1.2. Право на съразмерен ликвидационен дял

Правото на ликвидационен дял, съразмерен на номиналната стойност на акцията, е правото на акционера при ликвидация да получи паричен дял от дружественото имущество, съответстващ на дела от капитала, който той притежава.⁷ Предпоставките за неговото упражняване са следните:

- прекратяване на Дружеството;
- удовлетворяване (обезпечаване) на дружествените задължения;
- наличие на остатъчно чисто имущество след удовлетворяване на кредиторите на прекратеното дружество⁸;
- изтичане на 6-месечен срок от обнародване на поканата до кредиторите на дружеството.

Право на ликвидационен дял имат само лица, които са акционери на Дружеството към момента на неговото прекратяване.

1.2. Право на пропорционално разпределение на нови акции между акционерите при увеличение на капитала

Увеличение на капитала на публично дружество се извършва чрез издаване на нови акции при две основни хипотези:

- издаване на права⁹;
- капитализиране на част от чистата печалба на дружеството¹⁰.

Субектите и редът за упражняване на това право и в двете хипотези са посочени в Закона за публичното предлагане¹¹. Съгласно Устава на „Свилоса“ АД, капиталът може да бъде увеличаван по решение на Общото събрание на акционерите или на Съвета на директорите при изрично регламентирани условия¹².

Правото на пропорционално разпределение на новите акции между акционерите, съразмерно на техния дял преди увеличението на капитала, е постановено и в общия (Търговския закон)¹³, и в специалния закон (Закона за публичното предлагане на ценни книжа)¹⁴.

Съветът на директорите на „Свилоса“ АД декларира, че ще информира акционерите по законоустановения ред, в случай че бъде предложено за гласуване решение за увеличаване на капитала на дружеството чрез превръщане на част от печалбата в капитал. В този случай, всички нови акции ще бъдат разпределени между досегашните акционери. В седемдневен срок от вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър, Дружеството ще предприеме съответните мерки за регистрация на емисията и вписването и в регистъра на Комисията за финансов надзор и регистъра на „Централен депозитар“ АД, както и да оповести това обстоятелство на „Българска фондова борса – София“ АД, като покани акционерите да получат акциите си. След получаване на удостоверителните документи ще бъдат създадени работещи механизми за получаване на новите депозитарни разписки от акционерите на дружеството, включително, ако се наложи, сключването на договор с банка или инвестиционен посредник с развита клонова мрежа.

1.4. Право на парично заплащане на инвестицията в Дружеството

Съществуват две хипотези, при които акционерът има право на парично заплащане на своята инвестиция в дружеството:

В хипотезата на преобразуване на „Свилоса“ от акционерно дружество в дружество с друга правна форма (ООД):

В този случай, ако приетото в договора или плана за преобразуване съотношение на замяна не е еквивалентно на справедливата цена на притежаваните от акционера акции преди преобразуването, акционерът има право да получи равностойността на притежаваните от него акции преди преобразуването съобразно предвиденото в договора или плана за преобразуване съотношение на замяна, както и да предяви иск за парично уравниване в тримесечен срок от уведомяването. Законът дава право на акционера и да напусне дружеството, в което е получил акции в резултат на преобразуването, като предпоставките за упражняване на това право са следните:

- правното положение на акционера след преобразуването е променено;

- акционерът е гласувал против предложението за преобразуване;
- акционерът трябва да отпрати нотариално заверено уведомление до дружеството за прекратяване на участието си в тримесечен срок от датата на преобразуването.¹⁵

В хипотезата на договор за съвместно предприятие:

Ако Дружеството стане страна по договор за съвместно предприятие, всеки акционер на „Свилоса” АД има право да иска от Дружеството да изкупи всички или част от притежаваните от него акции на цената, посочена в одобрения от заместник-председателя на КФН доклад на управителния орган на това дружество. Предпоставките за упражняване на това право са следните:

- акционерът е гласувал против решението на общото събрание за одобрение на договора или на последващо негово изменение;
- акционерът трябва да внесе в дружеството искане за изкупуването в срок 30 дни от датата на общото събрание.

Ако е предвидено в договора за съвместно предприятие, акционерът може да поиска всички или част от неговите акции да бъдат заменени за акции на дружеството, което е другата страна по договора.

Подробни правила относно правата на акционерите в случай на съвместно предприятие са постановени в Закона за публичното предлагане на ценни книжа.¹⁶

2. Неимуществени права

2.1. Право на участие във вземането на корпоративни решения

2.1.1. Право на свикване на Общо събрание на акционерите

Правото на свикване на Общо събрание на акционерите осигурява засилена защита на акционерите с малцинствен дял в размер на най-малко 5% от капитала на дружеството.¹⁷ Подробен анализ на това право е представен в [Правилата за свикване на общи събрания на акционерите на „Свилоса” АД](#).

2.1.2. Право на включване на въпроси в дневния ред на Общото събрание на акционерите

Аналогично, това право също гарантира защитата на малцинствените права на акционерите.¹⁸ Подробна информация може да откриете в [Правилата за свикване на общи събрания на акционерите на „Свилоса” АД](#).

2.1.3. Право на участие и глас в Общото събрание на акционерите

Правото на глас е най-важното неимуществено право на акционерите, чрез което те участват в приемането на решения на Общото събрание на акционерите.¹⁹ [Правилата за свикване на общи събрания на акционерите на „Свилоса” АД](#) съдържат обобщен коментар на това право.

2.1.4. Право на искане за присъствие на нотариус на Общото събрание на акционерите

Съгласно чл.232, ал.4 от Търговския закон всеки акционер на Дружеството може да заяви искане на Общото събрание на акционерите да присъства нотариус който да състави констативен протокол по чл. 593 от Гражданския процесуален кодекс. Препис от констативния протокол се прилага към протокола от общото събрание. Същото право има и всеки от членовете на Съвета на директорите на „Свилоза” АД.

2.2. Право на участие в управлението на Дружеството

2.2.1. Право на акционерите да бъдат избирани за членове на Съвета на директорите

Правото на участие в управлението на Дружеството е лично и неотменимо право на всеки акционер, независимо от броя на притежаваните от него акции от капитала. Правото да избира и да бъде избран в управителните органи на Дружеството е включено в правото на глас и правото на участие в управлението. Приложимият закон не предвижда изрична забрана за съвместяване на качествата акционер и член на управителен орган на Дружеството. Следователно всеки акционер има правото на общо основание да бъде избран в Съвета на директорите на „Свилоза” АД.

2.3. Право на информация

Правото на информация е лично и контролно право на всеки акционер, което не може да бъде отменяно или ограничавано с устава или по решение на управителния орган или общото събрание на Дружеството и е предпоставка за пълноценното упражняване на всички останали права на акционерите.²⁰

Съдържанието на правото на информация обхваща няколко аспекта:

2.3.1. Право на сведения във връзка с провеждането на Общи събрания на акционерите

В обобщение, правото на сведения включва гарантираната от закона възможност всеки акционер да бъде редовно поканен за участие в Общото събрание на акционерите, да получи предварително писмените материали за събранието²¹, а впоследствие – протоколите от проведеното събрание, както и отговор на поставените въпроси по време на събранието.²² Съгласно трайната съдебна практика, нарушаването на това право е предпоставка за отмяна на решенията на Общите събрания на акционерите, приети при ограничаване правото на сведения на акционерите.

2.3.2. Право на справки от Книгата на акционерите²³, както и получаване и преглед на пълния обем от информация, която Дружеството разкрива пред Комисията за финансов надзор и обществеността в изпълнение на изискванията на приложимите закони спрямо публичните дружества. Подробно описание на видовете дължима информация за „Свилоза” АД и сроковете и отговорните лица по нейното разкриване е поместено в [Програмата за добро корпоративно управление](#).

2.3.3. Право на информация в случай на преобразуване на Дружеството

Съгласно Устава на „Свилоза” АД решението за преобразуване попада в обхвата на компетентност на Общото събрание на акционерите. За целта акционерите следва да получат от Дружеството необходимата информация, въз основа на която да вземат решението за преобразуване съобразно разпоредбите на Търговския закон.²⁴

2.4. Право на проверка на финансовото състояние на дружеството

Това право се включва в обхвата на правото на информация и обхваща два аспекта:

2.4.1. Правото да се иска назначаване на експерт-счетоводители от съда, ако такива не са били избрани от общото събрание на акционерите

Упражняването на това право принадлежи на всеки отделен акционер, както и на Съвета на директорите в случай, че Общото събрание на акционерите не е избрало експерт-счетоводители до изтичане на календарната година.

2.4.1. Правото да се иска назначаване на контролери

Търговският закон предвижда право на акционерите да поискат от общото събрание назначаване на контролор, който да провери годишния финансов отчет, а ако такова решение не бъде взето от Общото събрание, да поискат назначаването на контролор от окръжния съд по седалището на дружеството.²⁵ Съгласно специалния закон, който има приоритет – Закона за публичното предлагане на ценни книжа, легитимирани с това право са акционерите, притежаващи заедно или поотделно най-малко 5 на сто от капитала на Дружеството, а правомощията на контролора обхващат проверка на цялата счетоводна документация на дружеството.²⁶

2.5. Право на искова защита

Акционерите на „Свилоза” АД имат законоустановено право да предявяват различни искове в защита или за компенсиране на своите права. Това право има функцията на гаранция за упражняването на останалите права на акционерите. Основните видове искова защита се заключават в следното:

2.5.1. Право на отмяна решения на Общото събрание на акционерите

Ефективен механизъм за компенсиране на нарушени права на акционерите е искът по чл. 74 от Търговския закон²⁷ за отмяна на решение на Общото събрание на акционерите, когато то противоречи на повелителни разпоредби на закона или на Устава на Дружеството. Частни случаи на упражняване на това право са искът за оспорване на преобразуването²⁸ и искът за обявяване на недействителност на новоучредено дружество в резултат от преобразуване²⁹.

2.5.2. Право на защита на членството дава възможност на всеки акционер на дружеството, без ограничения във времето, да предяви иск пред окръжния съд по седалището на Дружеството, за да защити правото си на членство и отделните членствени права, когато бъдат нарушени от органи на Дружеството.³⁰ Предмет на иска може да бъде нарушението на неорганичен кръг от права, включително признаването или

непризнаването на качеството на акционер на определено лице. В зависимост от предмета на спора и вида на нарушението, искът може да бъде установителен или осъдителен по своя характер.

2.5.3. Право на търсене на отговорност на членовете на управителния орган

Това право е регламентирано императивно и изчерпателно както в общия (Търговския закон), така и в специалния закон (Закона за публичното предлагане на ценни книжа).³¹ Исковите по чл.118, ал.1 и ал.2 от ЗППЦК са косвени, имат за цел запазване на дружественото имущество или неговото възстановяване след намаляване по вина на управителните му органи и представляват допълнителна гаранция за правата на малцинствените акционери.

2.5.4. Искова защита срещу източване на активи на Дружеството.

Правото на защита срещу евентуално източване на активи е приложимо в две хипотези:

- при сключване на сделки със свързани и заинтересовани лица³²;
- при осъществяване на сделки над определени финансови прагове³³.

2.6. Право на участие в други търговски дружества

Съгласно общата разпоредба на Търговския закон, всеки от акционерите на „Свилоза” АД може да притежава дял от собствеността и на други търговски дружества.³⁴

III. Задължения на акционерите

Правата на акционерите значително превишават обхвата на техните задължения. „Свилоза” АД не вменява допълнителни задължения на своите акционери извън предвидените по закон. Основните им законоустановени задължения се свеждат до:

1. Задължение за вноски

Това е основното задължение на всеки акционер, кореспондиращо на съвкупността от членствени права. Законът позволява в Устава да се предвидят и частични вноски. При липса на уредба в този смисъл се прилагат съответните диспозитивни разпоредби на Търговския закон.³⁵ Редът за изплащане на вноските, включително на непарични вноски, е регламентиран императивно в Търговски закон.³⁶

Уставът на „Свилоза” АД предвижда специална разпоредба относно вноските на акционерите в случай на решение на Общото събрание на акционерите за покриване на загуби от предходни години чрез допълнителни вноски.³⁷

Съществува забрана за освобождаване от задължението за внасяне, опрощаване и прихващане на дължимите вноски.³⁸

При забава или неизпълнение на задължението за вноски законът предвижда санкционни последици – начисляване на лихва, респективно неустойка, и евентуално изключване на акционера³⁹.

2. Задължение за разкриване на дялово участие

Задължението за разкриване на дялово участие се отнася за ограничен кръг от акционери, отговарящи на специфични условия по Закона за публичното предлагане на ценни книжа относно размера на притежавания от тях дял от капитала на Дружеството. Уведомлението следва да бъде отправено към Комисията за финансов надзор и Дружеството.⁴⁰ При получаване на подобно уведомление, Дружеството от своя страна е задължено да разкрие пред обществеността оповестените обстоятелства относно дяловото участие.⁴¹

3. Задължение за регистриране на търгово предложение

Субекти на това задължение са също определена категория акционери при достигане на различни законово постановени прагове на притежавания от тях брой гласове в Общото събрание на акционерите – съответно 5 на сто, 50 на сто и 90 на сто от гласовете. Правилата, приети от Съвета на директорите на Дружеството относно осъществяването на търгови предложения за закупуване и замяна на акции на „Свилоза” АД, съдържат изчерпателна регламентация на това задължение.

IV. Мерки за гарантиране на равнопоставеното упражняване на правата на акционерите

Мерките за гарантиране на равнопоставеното упражняване на правата на акционерите са заложи в [Програмата за добро корпоративно управление на „Свилоза” АД](#) и включват следните групи от вътрешни инициативи над изискванията на приложимите законови и подзаконови нормативни разпоредби:

1. Дружеството гарантира надеждни методи за регистрация и свободно прехвърляне на собствеността върху акции на „Свилоза” АД.
2. Съветът на директорите създава улеснения за акционерите да участват ефективно в работата на Общото събрание на акционерите по силата на приетите Правила за провеждане на общи събрания на акционерите.
3. Предвидено е приемане като част от Етичния кодекс на „Свилоза” АД на правила за законосъобразно и ефективно боравене с вътрешна информация и за предотвратяване на недобросъвестна търговия и манипулиране на пазара на ценни книжа.

Съветът на директорите се ангажира да поддържа актуализиран списък на лицата, боравещи с вътрешна информация на Дружеството, който при поискване следва да бъде предоставен на Комисията за финансов надзор.

Също така, Съветът на директорите утвърждава образец на Декларация за неразкриване и злоупотреба с вътрешна информация, която всяко от лицата от горния списък следва да подпише, и съхранява подписаните декларации в своите документални архиви.

4. Съветът на директорите приема Правила за сделките със свързани и заинтересовани лица и поддържа регистър на сделките със свързани и заинтересовани лица, който при поискване също ще бъде предоставян на разположение на акционерите и инвеститорите.

V. Заключение

Настоящият документ е приет на заседание на Съвета на директорите на „Свилоса” АД, проведено на 29.11.2007 г., по предложение на Комисията за корпоративно управление, и съставлява неразделна част от Програмата за добро корпоративно управление на „Свилоса” АД.

¹ **Чл.181(1) ТЗ:** Акцията дава право на един глас в общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни с номиналната стойност на акцията.

² **Чл.115в(1) ЗППЦК:** Правото да получат дивидент имат лицата, вписани в регистрите на Централния депозитар като акционери на 14-ия ден след деня на общото събрание, на което е приет годишният финансов отчет и е взето решение за разпределение на печалбата...

(2) Дружеството е длъжно незабавно да уведоми комисията, Централния депозитар и регулирания пазар за решението на общото събрание относно вида и размера на дивидента, както и относно условията и реда за неговото изплащане, включително да посочи поне една финансова институция, чрез която ще се извършват плащанията. Видовете финансови институции, чрез които могат да се извършват плащанията, се определят с наредба.

(3) След получаване на уведомлението по ал. 2 регулираният пазар, на който се търгуват акциите, незабавно оповестява последната дата за сключване на сделки с тях, в резултат на които приобретателят на акциите има право да получи дивидента по тях, гласуван на общото събрание.

(4) До изтичане на работните дни, следващи деня на уведомяването по ал. 2 и последния ден за сключване на сделки по ал. 3, на регулирания пазар на ценни книжа могат да се прилагат особени правила относно ценовите ограничения за подаваните поръчки или котировки и за сключените сделки.

³ Разпределението на печалбата между акционерите може да се извършва под формата на дивидент, реинвестиране на печалбата в дружеството чрез финансиране на инвестиционни проекти или задържане на печалбата чрез фонд „Резервен”, за да се използва в бъдеще за развитието на дружеството. В тази връзка е необходимо изрично решение на Общото събрание на акционерите за разпределяне на дивидененти.

⁴ **Чл.247а(1) ТЗ:** Дивидененти и лихви по чл. 190, ал. 2 се изплащат само ако според проверения и приет съгласно раздел XI финансов отчет за съответната година чистата стойност на имуществото, намалена с

дивидентите и лихвите, подлежащи на изплащане, е не по-малка от сумата на капитала на дружеството, фонд "Резервен" и другите фондове, които дружеството е длъжно да образува по закон или устав.

(2) По смисъла на ал. 1 чистата стойност на имуществото е разликата между стойността на правата и задълженията на дружеството съгласно баланса му.

(3) Плащанията по ал. 1 се извършват до размера на печалбата за съответната година, неразпределената печалба от минали години, частта от фонд "Резервен" и другите фондове на дружеството, надхвърляща определения от закона или устава минимум, намален с непокритите загуби от предходни години, и отчисленията за фонд "Резервен" и другите фондове, които дружеството е длъжно да образува по закон или устав.

(4) Ако са извършени плащания, без да са налице предпоставките по ал. 1 - 3, акционерите не са длъжни да върнат получените суми, освен ако дружеството докаже, че са знаели или са могли да узнаят за липсата на предпоставки.

⁵ **Чл.29 от Устава на „Свилоса” АД:** За дивиденти се разпределя печалбата на дружеството след облагане и отчисляване на средствата за фонд Резервен. Дивидент не се изплаща в случай на годишно приключване със загуби или отсъствие на средства след отчисляване на резервния фонд.

⁶ **Чл.115в(5) ЗППЦК:** Дружеството е длъжно да осигури изплащането на акционерите на гласувания на общото събрание дивидент в 3-месечен срок от провеждането му. Разходите по изплащането на дивидента са за сметка на дружеството.

⁷ **Чл.111(4) ЗППЦК:** Публично дружество не може да издава привилегирани акции, даващи право на повече от един глас или на допълнителен ликвидационен дял.

⁸ **Чл. 271 ТЗ:** Имуществото, което остава след удовлетворяване на кредиторите, се разпределя между съдружниците, съответно между акционерите.

⁹ **Чл. 112 (2) ЗППЦК:** При увеличаване на капитала на публично дружество чрез издаване на нови акции се издават права по § 1, т. 3. Срещу всяка съществуваща акция се издава едно право.

¹⁰ **Чл. 197(1) ТЗ:** Общото събрание може да реши да увеличи капитала чрез превръщане на част от печалбата в капитал. Решението се взема в срок до 3 месеца след приемането на годишния финансов отчет за изтеклата година с мнозинство 3/4 от гласовете на представените на събранието акции.

(2) При вписване на решението за увеличаване се представя балансът и се посочва, че увеличаването е от собствени средства на дружеството.

(3) Новите акции се разпределят между акционерите, включително и дружеството, когато то притежава собствени акции съразмерно на участието им в капитала до увеличаването. Решение на общото събрание, което противоречи на предходното изречение, е недействително.

¹¹ **Чл.112б(2) ЗППЦК:** Право да участват в увеличението на капитала имат лицата, придобили акции най-късно 14 дни след датата на решението на общото събрание за увеличаване на капитала, а когато това решение се взема от управителния орган - лицата, придобили акции най-късно 7 дни след датата на обнародване на съобщението по чл. 92а, ал. 1. На следващия работен ден Централният депозитар открива сметки за права на лицата по изречение първо въз основа на данните от книгата на акционерите.

(9) Публичното дружество организира подиската по начин, даващ възможност за дистанционно записване на акции чрез Централния депозитар и неговите членове.

(10) В началото на всеки работен ден по време на подиската Централният депозитар публично оповестява информация за упражнените до края на предходния работен ден права.

¹² **Чл.8/1/ от Устава:** Капиталът на дружеството може да бъде увеличен по решение на Общото събрание на акционерите чрез издаване на нови акции, чрез увеличаване на номиналната стойност на вече издадени акции или чрез превръщане на облигации в акции.

/2/ Акционерите имат право да придобият акциите от новите емисии при условия, определени от Общото събрание на акционерите.

/3/ Акциите от новите емисии, които не са записани от акционерите по реда на ал.2 се предлагат на пазара по законоустановения ред.

/4/ При увеличение на капитала чрез целево внасяне на пари или имущество от отделни акционери, физически или юридически лица по условия определени от Общото събрание на акционерите, те придобиват изцяло акциите от новите емисии.

/5/ Капиталът може да бъде увеличен и под условие, че акциите се закупят от определени лица на определена цена.

Чл. 23/8/ (Изм. 25.11.2006 г.) В срок до 5 години от вписването на това изменение на устава в търговския регистър, на основание чл. 196, ал.1 от Търговския закон, Съветът на директорите има право да взема решения за увеличаване на капитала на Дружеството до достигане на общ номинален размер от 100 000 000 /сто милиона/ лева, чрез издаване на нови обикновени или привилегирани акции.

¹³ **Чл.194(1) ТЗ (Предимства на акционерите при издаване на нови акции):** Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответствува на неговия дял в капитала преди увеличаването.

(3) Правото на акционерите по ал. 1 и 2 се погасява в срок, определен от общото събрание, но най-малко един месец след обявяването в търговския регистър на покана за записване на акциите. Поканата за записване на нови акции се обявява заедно с решението за увеличаване на капитала в търговския регистър.

¹⁴ **Чл.112(1) ЗППЦК:** При увеличаване на капитала на публично дружество всеки акционер има право да придобие акции, които съответстват на неговия дял в капитала преди увеличението.

¹⁵ **Чл.2616(1) ТЗ:** При преобразуване съдружниците или акционерите в преобразуващите се дружества стават съдружници или акционери в едно или повече от новоучредените и/или приемащите дружества. Придобитите дялове или акции след преобразуването трябва да са еквивалентни на справедливата цена на притежаваните преди преобразуването дялове или акции в преобразуващото се дружество.

(2) За постигане на еквивалентно съотношение на замяна могат да бъдат направени парични плащания на съдружниците или акционерите в размер не повече от 10 на сто от съвкупната номинална стойност на придобитите дялове или акции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2005 г.) Не могат да се придобиват акции или дялове в приемащо или новообразувано дружество срещу акции или дялове в преобразуващото се дружество, притежавани от приемащото дружество, както и срещу собствени акции на преобразуващото се дружество. Тази забрана се отнася и за лице, което действа от свое име, но за сметка на дружеството.

Чл.262р(1) ТЗ: Когато в резултат на преобразуване съдружник в дружество с ограничена отговорност или акционер става неограничено отговорен съдружник, необходимо е изричното му съгласие.

(2) Съгласието се смята дадено, ако съдружникът или акционерът е гласувал за решението за преобразуване. В този случай на общото събрание присъства нотариус, който съставя констативен протокол по чл. 488а ГПК, препис от който се прилага към протокола на общото събрание.

(3) Ако съдружник или акционер не е участвал при вземане на решението, съгласието му може да бъде дадено в писмена форма с нотариална заверка на подписа.

Чл.262ч(5) ТЗ: Когато съдружниците или акционерите на преобразуващите се дружества трябва да получат безналични акции, управителният орган на приемащо или новоучредено дружество заявява пред Централния депозитар регистрацията на емисията акции, включително откриването на сметки или прехвърлянето на вече издадени акции. След вписването по чл. 263в, ал. 1 и чл. 263г, ал. 1 Централният депозитар регистрира емисията и разпределя акциите по сметки или регистрира прехвърлянето на акциите.

Чл. 263р(1) ТЗ: Всеки съдружник или акционер в срок три месеца от датата на преобразуването може да предяви пред окръжния съд иск за парично уравниване, ако приетото в договора или плана за преобразуване съотношение на замяна не е еквивалентно.

(2) Искът по ал. 1 се предявява срещу приемащото или новоучреденото дружество при вливане или сливане. При отделяне и разделяне искът се предявява срещу дружеството или дружествата, в което съдружникът или акционерът участва след преобразуването.

Чл.263с(1) ТЗ: Съдружник в дружество с ограничена отговорност или акционер, чието правно положение се променя след преобразуването и който е гласувал против решението за преобразуване, може да напусне дружеството, в което е получил дялове или акции. Прекратяването на участието се извършва с нотариално заверено уведомление до дружеството в срок три месеца от датата на преобразуването.

(2) Напусналият съдружник има право да получи равностойността на притежавания преди преобразуването дружествен дял или акции съобразно предвиденото в договора или плана за преобразуване съотношение на

замяна. Напусналият съдружник може да предяви иск за парично уравниване в срок три месеца от уведомяването по ал. 1.

(3) Дяловете на напусналия съдружник се поемат от останалите съдружници, предлагат се на трето лице или с тях се намалява капиталът. Акциите на напусналия акционер се поемат от дружеството и за тях се прилагат правилата за придобиване на собствени акции освен чл. 187а, ал. 4.

Чл.122(1) ЗППЦК: В случаите на преобразуване по глава шестнадесета от Търговския закон, в което участва поне едно публично дружество, новоучреденото и приемащото дружество или дружества, също са публични.

(2) Вписване на преобразуването по ал. 1 в Търговския регистър се допуска само след представяне на решението на заместник-председателя по чл. 124, ал. 1.

Чл. 125 ЗППЦК: Заместник-председателят отказва издаване на одобрение, ако писмените материали по чл. 124, ал. 2 не отговарят на изискванията на закона, съдържащата се в тях информация не е представена по достъпен за акционерите начин или не разкрива вярно и пълно съществените обстоятелства от значение за вземане от акционерите на обосновано решение по предложението за преобразуване, както и ако по друг начин интересите на акционерите са накърнени. Член 91 и чл. 92, ал. 2 и 3 се прилагат съответно.

Чл. 126(1) ЗППЦК: Всеки акционер, напуснал дружеството по реда на чл. 263с от Търговския закон, има право да получи равностойността на притежаваните от него акции преди преобразуването на цената, посочена в плана или в договора за преобразуване. В този случай чл. 111, ал. 5 не се прилага.

(2) В срок 30 дни от датата на уведомяването за прекратяване на участие по чл. 263с от Търговския закон новоучреденото и/или приемащото дружество е длъжно да изкупи акциите на акционерите по ал. 1.

¹⁶ **Чл.126в(1) ЗППЦК:** Управителният орган на всяко публично дружество - страна по договора за съвместно предприятие, съставя писмен доклад, съдържащ правната и икономическата обосновка на договора, оценка на активите и другите форми на принос, с които всяко едно от дружествата участва в съвместното предприятие, както и обосновка, въз основа на общоприети оценъчни методи, на справедливата цена на акциите на съответното публично дружество. Изискванията към съдържанието на обосновката на справедливата цена, включително към прилагането на оценъчните методи, се определят с наредба.

(2) Докладът по ал. 1 трябва да бъде проверен от не повече от трима независими експерти с необходимата квалификация и опит, одобрени от заместник-председателя по предложение на дружествата - страни по договора. Разходите по експертната са за сметка на дружествата.

(3) Експертите съставят писмен доклад за акционерите, в който трябва да бъдат посочени методите за оценка на формите на принос на страните по договора и за оценка на справедливата цена на акциите на публичното дружество, доколко е коректно използването на тези методи, както и затрудненията при оценяването, ако има такива. В доклада се посочват и други съществени обстоятелства от значение за вземане от акционерите на обосновано решение по проекта на договор.

Чл.126д(1) ЗППЦК: Договорът за съвместно предприятие влиза в сила след одобрение от общите събрания на всяко едно от дружествата - страни по договора. Решението на общото събрание се взема с мнозинство 3/4 от представения капитал.

(2) Дружествата представят договора за съвместно предприятие, решението на заместник-председателя за неговото одобрение и решенията на общите им събрания в Търговския регистър в 7-дневен срок от влизането в сила на договора. В този срок публичното дружество - страна по договора, го заявява за вписване и в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор.

Чл.126е(1) ЗППЦК: Всеки акционер в публично дружество - страна по договора за съвместно предприятие, има право да иска от дружеството да изкупи всички или част от притежаваните от него акции на цената, посочена в одобрения от заместник-председателя доклад на управителния орган на това дружество, ако е гласувал против решението на общото събрание за одобрение на договора или на последващо негово изменение. В този случай чл. 111, ал. 5 не се прилага.

(2) В договора може да бъде предвидено правото на лицата по ал. 1 вместо изкупуване от публичното дружество да искат всички или част от притежаваните от тях акции в публичното дружество да бъдат заменени с акции в дружеството - насрещна страна по договора. В този случай докладът на управителния орган по чл. 126в трябва да съдържа данни за правата по акциите на контролиращото дружество и обосновка, въз основа на общоприети икономически методи, на справедливата цена на акциите на контролиращото дружество и на съотношението им на замяна с акции на публичното дружество.

(3) Лицата по ал. 1 следва да внесат в съответното публично дружество искане за изкупуване или за замяна на акции в срок 30 дни от датата на общото събрание.

(4) В срок до 30 дни след изтичане на срока по ал. 3, но не преди влизане в сила на договора за съвместно предприятие публичното дружество е длъжно да изкупи акциите на акционерите, отпразвили искане.

Чл.126ж(1) ЗППЦК: Лицата, които управляват съвместното предприятие, са длъжни да действат в интерес на страните по договора и техните акционери. Член 116 б се прилага съответно.

(2) Лицата по ал. 1 отговарят солидарно за причинените поради неизпълнение на техните задължения при управлението на съвместното предприятие вреди на всяко от дружествата - страни по договора за съвместно предприятие.

(3) Лице, което посредством своето влияние върху управляващо съвместното предприятие друго лице го е склонило да действа или да се въздържа от действие не в интерес на страните по договора, отговаря солидарно за причинените вреди.

(4) Лица, притежаващи заедно или поотделно най-малко 5 на сто от капитала на публично дружество - страна по договор за съвместно предприятие, могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на публичното дружество за обезщетение на вреди, причинени на публичното дружество от действия или бездействия на лицата по ал. 2.

¹⁷ **Чл.223(1) ТЗ:** Общото събрание се свиква от съвета на директорите, съответно от управителния съвет. То може да се свика и от надзорния съвет, както и по искане на акционери, които повече от три месеца притежават акции, представляващи поне 5 на сто от капитала.

(2) Ако в едномесечен срок от искането по ал. 1 на акционерите, притежаващи поне 5 на сто от капитала, то не бъде удовлетворено или ако общото събрание не бъде проведено в 3-месечен срок от заявяване на искането, окръжният съд свиква общо събрание или овластява акционерите, поискали свикването, или техен представител да свика събранието. Обстоятелството, че акциите са притежавани повече от три месеца, се установява пред съда с нотариално заверена декларация.

Чл.14/1/ от Устава на „Свилоза“: Общото събрание на акционерите се свиква на редовно заседание най-малко веднъж годишно.

/2/ Общото събрание се свиква от Съвета на директорите или по искане на акционери, притежаващи поне 1/10 от капитала по реда на чл. 223 от ТЗ.

¹⁸ **Чл.223а(1) ТЗ:** Акционери, които повече от три месеца притежават акции, представляващи поне 5 на сто от капитала на дружеството, могат след обявяване в търговския регистър или изпращане на поканата да включат и други въпроси в дневния ред на общото събрание.

(2) Не по-късно от 15 дни преди откриването на общото събрание лицата по ал. 1 представят за обявяване в търговския регистър списък на въпросите, които ще бъдат включени в дневния ред и предложенията за решения. С обявяването в търговския регистър въпросите се смятат включени в предложения дневен ред.

(3) Обстоятелството, че акциите са притежавани повече от три месеца, се установява с декларация.

(4) Най-късно на следващия работен ден след обявяването акционерите представят списъка от въпроси, предложенията за решения и писмените материали по седалището и адреса на управление на дружеството. Прилага се съответно и чл. 224.

¹⁹ **Чл. 228(1) ТЗ:** Правото на глас възниква с изплащането на вноската, ако не е предвидено друго в устава.

Чл.111(1) ЗППЦК: Правото на глас в общото събрание на публично дружество възниква с пълното изплащане на емисионната стойност на всяка акция и след вписване на дружеството, съответно на увеличението на неговия капитал, в търговския регистър. (4) Публично дружество не може да издава привилегировани акции, даващи право на повече от един глас или на допълнителен ликвидационен дял.

Чл.115б(1) ЗППЦК: Правото на глас се упражнява от лицата, вписани в регистрите на Централния депозитар като акционери 14 дни преди датата на общото събрание.

Чл.226 ТЗ: Всеки акционер има право да упълномощи писмено лице, което да го представлява в общото събрание.

Чл. 229 ТЗ: Акционер или негов представител не може да участва в гласуването за:

1. предявяване на искове срещу него;

2. предприемане на действия за осъществяване на отговорността му към дружеството.

²⁰ **Чл.110в ЗППЦК:** Публичното дружество осигурява всички необходими условия и информация, за да могат акционерите да упражняват своите права, както и гарантира целостта на тази информация.

²¹ **Чл.224(1) ТЗ:** Писмените материали, свързани с дневния ред на общото събрание, трябва да бъдат поставени на разположение на акционерите най-късно до датата на обявяването или изпращане на поканите за свикване на общото събрание.

(3) При поискване писмените материали се предоставят на всеки акционер безплатно.

²² **Чл.115(6) ЗППЦК:** Членовете на управителните и контролните органи и прокуристът на дружеството са длъжни да отговарят вярно, изчерпателно и по същество на въпроси на акционерите, задавани на общото събрание, относно икономическото и финансовото състояние и търговската дейност на дружеството, освен за обстоятелства, които представляват вътрешна информация. Акционерите могат да задават такива въпроси независимо дали те са свързани с дневния ред.

²³ **Чл.133(1) ЗППЦК:** Всеки инвеститор има право на достъп до регистрите на Централния депозитар чрез негов член само относно информацията, свързана с притежаваните от него ценни книжа, и със сделки с ценни книжа, по които той е страна. Централният депозитар, както и неговите членове, не могат да откажат услугите по изречение първо.

²⁴ **Чл.262н(1) ТЗ:** Преди вземане на решението за преобразуване на разположение на сътрудниците и акционерите се предоставят:

1. договорът или планът за преобразуване;
2. докладът на управителния орган;
3. докладът на проверителя;
4. годишните финансови отчети и докладите за дейността на всички преобразуващи се и приемащи дружества за последните три финансови години, ако има такива;
5. счетоводният баланс към последното число на месеца преди датата на договора или на плана за преобразуване, освен ако последният годишен финансов отчет се отнася за финансова година, приключила по-малко от 6 месеца преди тази дата;
6. проектите на нов дружествен договор или устав на всяко от новоучредените дружества, съответно за изменения и допълнения на устава или дружествения договор на всяко от преобразуващите се и приемащите дружества.

(2) Материалите по ал. 1 се предоставят в седалището и на адреса на капиталовите търговски дружества в срок 30 дни преди датата на общото събрание. При поискване копие от материалите или извлечения от тях се предоставят на всеки съдружник или акционер безплатно.

(3) Срокът по ал. 2 може да не бъде спазен ако всички съдружници или акционери са гласували за преобразуването.

(4) Управителните органи на всяко от преобразуващите се или приемащите дружества са длъжни да информират общото събрание на съдружниците или акционерите за всяка промяна в имуществените права и задължения, настъпила между изготвянето на договора или плана за преобразуване и деня на общото събрание. За промяната се уведомяват и управителните органи на другите преобразуващи се или приемащи дружества, които са длъжни да уведомят общите събрания на своите дружества.

Чл. 264б(1) ТЗ: Планът за преобразуване се представя за обявяване в търговския регистър. Ако преобразуващото се дружество е капиталово, представеният план се обявява в срок не по-малко от 30 дни преди датата на общото събрание за вземане на решение за преобразуване.

(2) На разположение на съдружниците и акционерите се предоставят:

1. планът за преобразуване заедно с проекта на нов дружествен договор или устав на новоучреденото дружество;
2. счетоводният баланс към последното число на месеца преди датата на плана за преобразуване, освен ако последният годишен финансов отчет се отнася за финансова година, приключила по-малко от 6 месеца преди тази дата;
3. данните за назначения проверител и за упълномощения депозитар по чл. 262ч.

(3) Материалите по ал. 2 се предоставят в седалището и на адреса на капиталовите търговски дружества в срок 30 дни преди датата на общото събрание. При поискване копие от материалите или извлечения от тях се предоставят на всеки съдружник или акционер безплатно.

(4) Срокът по ал. 3 може да не бъде спазен, ако всички съдружници или акционери са гласували за преобразуването.

²⁵ **Чл.251а(1) ТЗ:** Акционери, притежаващи поне 10 на сто от капитала на дружеството, могат да поискат от общото събрание назначаване на контролър, който да провери годишния финансов отчет.

(2) В случай, че общото събрание не вземе решение за назначаване на контролър, акционерите по ал. 1 могат да поискат назначаването му от длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията.

(3) Назначеният контролър съставя доклад за констатациите си, който се представя на следващото общо събрание.

(4) Разноските за проверката са за сметка на дружеството.

²⁶ **Чл.118(1) ЗППЦК:** Лица, притежаващи заедно или поотделно най-малко 5 на сто от капитала на публично дружество, при бездействие на управителните му органи, което застрашава интересите на дружеството, могат да предявят пред съда искове на дружеството срещу трети лица. Като страна по делото се призовава и дружеството.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2002 г.) Лицата по ал. 1 могат:

...2. да искат от общото събрание или от окръжния съд назначаването на контролери, които да проверят цялата счетоводна документация на дружеството и да изготвят доклад за констатациите си;

²⁷ **Чл. 74 ТЗ** (Отмяна на решение на общото събрание на дружеството)

(1) Всеки съдружник или акционер може да предяви иск пред окръжния съд по седалището на дружеството за отмяна на решението на общото събрание, когато то противоречи на повелителните разпоредби на закона или на учредителния договор, съответно на устава на дружеството. Искът се предявява срещу дружеството.

(2) Искът се предявява в 14-дневен срок от деня на събранието, когато ищецът е присъствувал или когато е бил редовно поканен, а в останалите случаи - в 14-дневен срок от узнаването, но не по-късно от 3 месеца от деня на общото събрание.

(3) Всеки съдружник или акционер може да встъпи в делото съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс. Той може да поддържа иска дори и ищецът да се откаже от него или да го оттегли.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Искът се разглежда по реда на глава тридесет и трета „Производство по колективни искове“ от Гражданския процесуален кодекс, когато се оспорва решение на общото събрание на акционерно дружество с издадени акции на приносител или на инвестиционно дружество от отворен тип. В този случай не се допуска изключване от участие.

Чл.75(1) ТЗ: Указанията на съда, дадени при отмяна на решенията на общото събрание по тълкуването на законите, учредителния договор и устава, са задължителни за общото събрание при повторно разглеждане от него на същия въпрос.

(2) Решения или действия на органите на дружеството, извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда, са нищожни. Всеки съдружник или акционер може винаги да се позове на нищожността или да поиска от съда да я прогласи.

²⁸ **Чл. 264к(1) ТЗ:** Всеки съдружник или акционер в преобразуващо се дружество може да предяви иск пред окръжния съд по седалището му, за да установи, че при промяната на правната форма е допуснато някое от следните нарушения:

1. липсва план за преобразуване или планът е недействителен;

2. не са спазени изискванията на чл. 264а, ал. 1 и ал. 2, т. 1, 2 и 6, чл. 264б - 264д и чл. 262ц, ал. 1;

3. решението за преобразуване противоречи на императивни разпоредби на закона или учредителния договор, съответно на устава на дружеството.

(2) Нееквивалентно съотношение на замяна не е основание за предявяване на иск по ал. 1.

(3) Искът по ал. 1 се предявява срещу преобразуващото се дружество най-късно до вписването на промяната на правната форма. Всеки съдружник или акционер може да встъпи в производството и да поддържа иска, дори и ищецът да се откаже от него или да го оттегли.

(4) Предявяването на иск по ал. 1 спира вписването на преобразуването. Въз основа на влязлото в сила решение, с което се уважава искът, се отказва вписване на преобразуването.

(5) Искът по ал. 1 се разглежда по правилата на тридесет и втора "Производство по търговски спорове" от Гражданския процесуален кодекс.

(6) Срещу решението за преобразуване не може да се предяви иск по чл. 74.

²⁹ **Чл.263п(1) ТЗ:** След датата на преобразуването може да се иска обявяване на недействителност на новоучреденото при преобразуването дружество, като се прилага чл. 70. Искът може да бъде предявен само от съдружник или акционер.

(3) Искът по ал. 1 не може да бъде предявяван от съдружник или акционер, който е участвал в производство по иск за оспорване на преобразуването и искът е бил отхвърлен.

³⁰ **Чл.71 ТЗ:** Всеки член на дружеството може с иск пред окръжния съд по седалището на дружеството да защити правото на членство и отделните членствени права, когато бъдат нарушени от органи на дружеството.

³¹ **Чл.240а ТЗ:** Акционери, притежаващи поне 10 на сто от капитала на дружеството, могат да предявят иск за търсене на отговорност от членове на съвета на директорите, съответно на надзорния и управителния съвет, за вреди, причинени на дружеството.

Чл.118(1) ЗППЦК: Лица, притежаващи заедно или поотделно най-малко 5 на сто от капитала на публично дружество, при бездействие на управителните му органи, което застрашава интересите на дружеството, могат да предявят пред съда искове на дружеството срещу трети лица. Като страна по делото се призовава и дружеството.

(2) Лицата по ал. 1 могат:

1. да предявят иск пред окръжния съд по седалището на дружеството за обезщетение на вреди, причинени на дружеството от действия или бездействия на членовете на управителните и контролните органи и на прокуристите на дружеството;

Чл.118а ЗППЦК: Лице, което контролира публично дружество, както и всяко друго лице, което посредством своето влияние върху публичното дружество е склонило член на управителните или контролните му органи или негов прокурист да действа или да се въздържа от действие не в интерес на дружеството, отговаря солидарно за причинените на дружеството вреди. Член 118, ал. 2, т. 1 се прилага съответно.

³² Изчерпателна регламентация е извършена с приетите от Съвета на директорите на „Свилоза“ АД Правила за сделки със свързани и заинтересовани лица.

³³ За справка, моля, обърнете се към Програмата за добро корпоративно управление на „Свилоза“ АД.

³⁴ **Чл.65(2) ТЗ:** Всяко лице може да участва в повече от едно дружество, доколкото законът не забранява това.

³⁵ **Чл.188(1) ТЗ:** Срещу записаните акции акционерите са длъжни да направят вноски, покриващи определената с устава част от стойността на акциите. Останалата част се внася в срок, определен в устава, но не повече от две години от вписването на дружеството, съответно на увеличението на капитала.

(2) Частичните вноски могат да се направят от отделните акционери в различно съотношение, ако това е предвидено изрично в устава.

Чл.167(1) ТЗ: Срещу направените имуществени вноски за сметка на записаните акции акционерите получават временно удостоверение, подписано от упълномощен член на управителния съвет, съответно на съвета на директорите.

(2) Акции се дават на акционерите срещу представяне на временното удостоверение.

³⁶ **Чл.166(1) ТЗ:** Паричните вноски се извършват по набирателна банкова сметка, открита от управителния съвет, съответно от съвета на директорите, на името на дружеството с посочване на вносителя, като разпореждането с внесените суми се извършва с единодушно решение на този орган.

(2) За непаричните вноски се прилагат съответно разпоредбите на чл. 72 и 73.

Чл.72(1) ТЗ: Ако някой съдружник, съответно акционер, прави непарична вноски, дружественият договор, съответно уставът, трябва да съдържа името на вносителя, пълно описание на непаричната вноски, паричната ѝ оценка и основанието на правата му.

(2) Вноската в дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или командитно дружество с акции се оценява от 3 независими вещи лица, посочени от длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията. Заключението на вещите лица трябва да съдържа пълно описание на непаричната вноски, метода на оценка, получената оценка и нейното съответствие на размера на дела от капитала или на броя, номиналната и емисионната стойност на акциите, записани от вносителя. Заключението се представя в търговския регистър със заявлението за вписване.

(3) Оценката в дружествения договор, съответно в устава, не може да бъде по-висока от дадената от вещите лица.

(4) Ако вносителят не е съгласен с оценката, може да участва в дружеството с парична вноска или да откаже да участва в дружеството.

(5) Вноската не може да има за предмет бъдещ труд или услуги.

Чл.73(1) ТЗ: Вноската на право за учредяването или за прехвърлянето на която се изисква нотариална форма, се извършва с дружествения договор. При вноската в акционерно дружество към устава се прилага писмено съгласие на вносителя с описание на вноската и нотариална заверка на подписа му.

(2) Вноската на други права се извършва в предписаната от закона форма за тяхното учредяване или прехвърляне.

(3) Вноската на вземане се извършва с дружествения договор, съответно с устава, като вносителят прилага доказателства, че е съобщил на длъжника за прехвърлянето на вземането. Изискването за съобщение не се прилага, когато вземането е срещу самото дружество.

(4) Правото върху вноската се придобива от момента на възникване на дружеството.

(5) Когато вноската има за предмет вещно право върху недвижимата вещь, съответният орган на дружеството след възникването му представя в службата по вписванията за вписване нотариално заверено извлечение от дружествения договор, а когато е необходимо, и отделно съгласието на вносителя. Органът представя нотариално заверено извлечение от устава и съгласието на вносителя. При вписването съдията по вписванията проверява правата на вносителя.

³⁷ **Чл.9/1/ от Устава:** Загубите по годишния баланс или от предходни години се покриват от фонд "Резервен".

/2/ Когато действителната стойност на капитала спадне под номиналната, Общото събрание на акционерите може да вземе решение за покриване на загубите чрез допълнителни вноски. Решението задължава акционерите, които са гласували за него. Акционерите, които са гласували против, до края на същото заседание могат да заявят, че приемат решението.

/3/ Акционерите, които са направили допълнителни вноски имат право да получат за сметка на дивидентите на акционерите, които не са направили такива вноски, частта от покритата загуба, съразмерно на акциите на последните.

/4/ Ако не се вземе решение за допълнителни вноски и капиталът остане под законно изискуемия минимум в продължение на една година, Общото събрание взема решение за преобразуване на дружеството в дружество с ограничена отговорност, в което разпределението на дяловете съответства на разпределението на капитала между акционерите или взема решение за прекратяване на дружеството чрез ликвидация.

³⁸ **Чл.73а ТЗ:** Задължението на съдружниците в дружеството с ограничена отговорност и на акционерите за вноски в капитала не може да бъде опрощавано освен при неговото намаляване, нито да се прихваща.

Чл.263н(1) ТЗ: Съдружници или акционери в преобразуващо се или приемащо дружество не се освобождават от задължението за вноски, които не са изплатени изцяло.

(2) След датата на преобразуването вноските се дължат към приемащото или новоучреденото дружество при вливане или сливане, а при разделяне и отделяне - съобразно предвиденото в договора или плана за преобразуване.

³⁹ **Чл. 189(1) ТЗ:** Акционерите, които не направят уговорените вноски в срок, дължат лихви, ако в устава не е предвидена неустойка. При забава на непарична вноска може да се търси обезщетение за действителните вреди.

(2) Акционери, които са в забава, ако не направят дължимите вноски, след като им е отправено писмено 1-месечно предизвестие, се смятат за изключени. Предупреждението трябва да бъде обявено в търговския регистър, освен ако за прехвърлянето на акциите се изисква съгласие на дружеството.

(3) Изключеният губи акциите си и направените вноски. Акциите на изключения се обезсилват и унищожават. Дружеството предлага за продажба нови акции на мястото на обезсилнените. Направените вноски от изключения се отнасят във фонд "Резервен" на дружеството.

⁴⁰ **Чл.145(1) ЗППЦК:** Всеки акционер, който придобие или прехвърли пряко и/или по чл. 146 право на глас в общото събрание на публично дружество, е длъжен да уведоми комисията и публичното дружество, когато: 1. в резултат на придобиването или прехвърлянето правото му на глас достигне, надхвърли или падне под 5 на сто или число, кратно на 5 на сто, от броя на гласовете в общото събрание на дружеството;

2. правото му на глас надхвърли, достигне или падне под праговете по т. 1 в резултат на събития, които водят до промени в общия брой на правата на глас въз основа на информацията, оповестена съгласно чл. 112д.

(2) Правата на глас се изчисляват въз основа на общия брой акции с право на глас, независимо от това дали за упражняването на правото на глас е наложено ограничение. Изчисляването се извършва за всеки отделен клас акции.

(3) Когато достигането или преминаването на праговете по ал. 1 е в резултат на пряко придобиване или на прехвърляне на акции с право на глас, задължението по ал. 1 възниква и за Централния депозитар. Формата, съдържанието и редът за извършване на уведомяването се определят с наредба.

Чл.146(1) ЗППЦК: Задължението по чл. 145, ал. 1 се отнася и за всяко лице, което има право да придобие, прехвърли или да упражнява правата на глас в общото събрание на публично дружество в един или повече от следните случаи:

1. права на глас, притежавани от трето лице, с което лицето е сключило споразумение за следване на трайна обща политика по управлението на дружеството чрез съвместно упражняване на притежаваните от тях права на глас;

2. права на глас, притежавани от трето лице, с което лицето е сключило споразумение, предвиждащо временно прехвърляне на правата на глас;

3. права на глас, свързани с акции, предоставени като обезпечение на лицето, при условие че може да контролира правата на глас и изрично е декларирало намерението си да ги упражнява;

4. права на глас, свързани с акции, предоставени за ползване на лицето;

5. права на глас, които се притежават или могат да бъдат упражнявани съгласно т. 1 - 4, от дружество, върху което лицето упражнява контрол;

6. права на глас, свързани с акции, депозирани в лицето, които то може да упражнява по своя преценка без специални нареждания от акционерите;

7. права на глас, притежавани от трети лица от тяхно име, но за сметка на лицето;

8. права на глас, които лицето може да упражнява в качеството му на пълномощник, когато то може да ги упражнява по своя преценка, без специални нареждания от акционерите.

Чл.148(1) ЗППЦК: Уведомлението по чл. 145, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 трябва да съдържа най-малко:

1. броя на гласовете в резултат на промяната;

2. контролираните лица, чрез които лицето упражнява правата на глас, ако е приложимо;

3. датата, на която правата на глас на лицето са достигнали, надхвърлили или паднали под праговете по чл. 145, ал. 1;

4. данни за акционера, независимо дали има право да упражнява правата на глас съгласно чл. 146, ал. 1, и за лицата, които имат право да упражняват правото на глас за сметка на акционера.

(2) Уведомлението се изготвя на български език или на език, обичаен в сферата на международните финанси. Публичното дружество не е длъжно да предоставя превод на уведомлението на езика, приет от комисията или другите компетентни органи.

(3) Задължението за уведомяване по чл. 145, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 се изпълнява незабавно, но не по-късно от 4 работни дни от деня, следващ деня, в който акционерът или лицето по чл. 146, ал. 1:

1. узнае за придобиването, прехвърлянето или за възможността да упражнява правата на глас съгласно чл. 146, или на който съобразно конкретните обстоятелства е бил длъжен да узнае, независимо от датата, на която е извършено придобиването, прехвърлянето или е възникнала възможността за упражняване на правата на глас;

2. е уведомено за настъпването на събитията по чл. 145, ал. 1, т. 2.

(4) Задължението за уведомяване по чл. 145, ал. 3 се изпълнява най-късно до края на деня, следващ придобиването или прехвърлянето на акциите.

(5) Изискването по ал. 1 не се прилага за лицето, за което задължението за уведомяване е изпълнено от неговото дружество майка, а когато самото дружество майка е контролирано дружество - от неговото дружество майка.

(6) Към уведомлението се прилага декларация за наличието на обстоятелствата по чл. 145 и/или чл. 146.

(7) Формата и редът за извършване на уведомлението, както и допълнителните изисквания към неговото съдържание, случаите, в които се смята, че лицето е било длъжно да узнае за придобиването и прехвърлянето, условията, при които се смята, че упражняването на гласовете, съответно управлението на портфейла, от страна на управляващото дружество и инвестиционния посредник са независими, както и мерките за осъществяване на контрол относно спазването на условията за освобождаване от задълженията за уведомяване по този раздел, се определят с наредба.

⁴¹ **Чл.148б ЗППЦК:** Публичното дружество е длъжно да разкрие на обществеността по реда на чл. 100т информацията, предоставена с уведомленията на лицата по чл. 145 и 146 в срок три работни дни от уведомяването му.